

NÚMERO EXTRAORDINARI

DESTINAT A SOLEMNISAR

NOSTRE

Primer Certamen

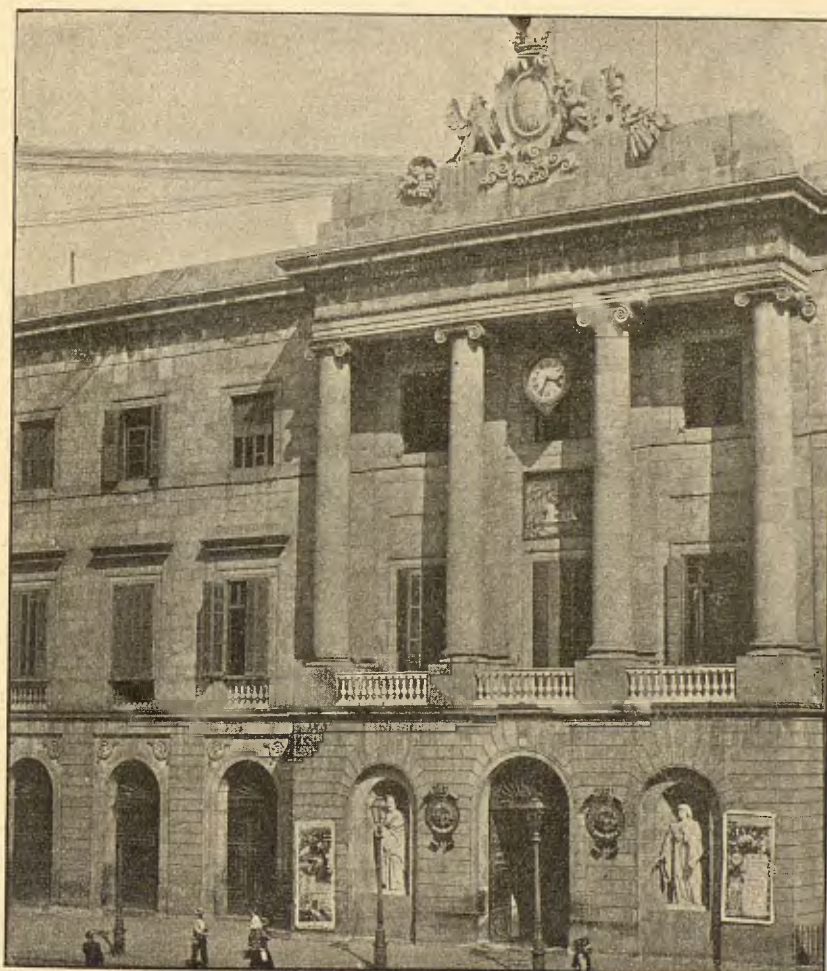
Literari-Musical.

Núm. 46.

35 céntims.

Primer Certamen Literari-Musical

BARCELONA. — CASAS CONSISTORIALS,
EN QUIN SALÓ DE CENT VA TENIRHI LLOCH LA SOLEMNE DISTRIBUCIÓ DE PREMIS
DE NOSTRE CERTAMEN.

Discurs d'obeptura

llegit per nostre Director, President del Jurat Calificador, en el solemne acte de la distribució de premis, celebrat el dia 7 del present mes.

EXCM. SR:

SENYORAS: SENYORS:

Festas com la d'avuy tenen las arrels fondas.

Son las arrels d'un arbre de gayre-bé set sigles d'existencia; d'un arbre que nasqué del gemech d'un'arpa en la vila de Tolosa cuan fins allá arribava la entronisació de Catalunya.

L'arbre creixia ufanós regat per Clemencia Isaura, la dama enaltidora de la Poesia, servint-li de jardiners els poetas entussiasistas del Langüedoc. Y ¿sabéu quin nom li donaren al arbre secular?: GAYA CIENCIA.

...Y els seus rebrols s'escamparen pe'ls recons de las terras hont veyan la llum de la vida els estols de trovadors que l'adoravan; y en sa florescia germinadora, despertavan las mans adormidas que automàticament feyan vibrar las cordas dels llaüts d'aquells bardos primerenchs. Tots volian cullirlas las flors xamosas de la GAYA CIENCIA; y cuan podían abastarlas las simbolisavan en un poema... Eternisavan el valor d'ellas ab las millors endressas de sas arpas.

La soca d'aquell arbre nascut en 1320 á Tolosa, en la vila hont aixecaren son temple'ls ayments de las lletras d'aquella época, mitj sigle més tart produhi la primera branca á Catalunya; se'n portá un esqueix á las terras d'Aragó, que fou plantat per donya Violant, la esposa del Rey Joan I, y conreuhat aquí pe'ls successors de don Jaume el de Montpeller.

Avuy, tots la sabém la exuberancia que ha prés. Pe'l món civilisat, pe'l món literari s'escampa la sahó d'aquell primer arbre de set sigles. Fins á nosaltres ha vingut el baume de sa floreixença, y tan bon regust hi hem trobat y tanta flayra hi hem sentit, que'ns té ubriacats y presos. ¡Benèhit sia!

Senyors: la nostra Revista, com la munió d'estimables entitats conreuhadoras de la GAYA CIENCIA, ha volgut també portar al arbre la mica d'aygua perque may per may puga patir de set. Es un rajolí ben menut el nostre, empró si tothóm s'interessés en durli, la robusta soca may perillaria de trobarse assedegadas sas arrels fondas...

...Sinó que, per desgracia, els indiferents son molts. Aquest defecte humá de la indiferencia pert moltas vegadas als pobles... En els pobles hont s'hi nodreixin indiferents, passemhi ratlla. S'aguantarán el temps que trigui en acabarse un ciri cap per'vall, y tot fent la piu-piu com un auell xuclat pe'l fibló de la serp, anirá acabantse... fonentse... decandintse fins á donar la darrera piulada... Res l'aguanta tant á un poble com el tráfech literari. Pot dirse'm que en molts Estats del Univers ab prou feynas ne saben un borrall, ni en sa vida han sentit parlar de la dama tolosina, ni de la reyna Violant, ni d'uns Jochs, ni d'un Certamen... Es cert; mes també ho es que aquells pobles viuen la prosa, la materia únicament; tenen el *pa del cos*, pastat entre'l soroll de las máquinas industriosas, empró'ls hi manca el *pa de l'ànima*, aquest pa nodridor de la Poesia, qu'enlayra l'esperit y endoleix las amargors de la prosa de la vida. Per fortuna el nostre poble'n viu molt del nodriment de poetas y d'artistas... No tot ha d'ésser l'escoltar l'aspre martelleig del mall contra la enclusa, ni l'espaternegar de la monstruosa máquina, quinas rodas benehidas duhen á lloch el volar de la industria... No tot s'enclou al món en la prosa materialisada... Aixó fa viure'l cos; l'aguanta per lley natural, el sosté fort si voléu, més ¿qué'n fariam d'aqueixa fortalesa de carnadura? Ferm també es el porch-singlá y el roure gegant y secular, y ¡qué son!... Nosaltres, els homes, tenim necessitat d'altres nodriments; el més gran el del cor. Un cor sense bategar es una maquinaria de rellojje que pot llensarse per inútil, mal que las tapas sian d'or y ab coronas de brillants. L'home de sentiment viu més del platonisme del cor que de l'àrida prosa de la materia... Nosaltres som ditxosos; nosaltres hi pensém poch en la materia, en el fondo, per més que superficialment hi há vegadas que sembla que li rendim vassallatje.

Cal dir en aquest moment que nosaltres hem fet lo qu'hem pogut pera proporcionarvosla aquesta fornada. Al convocar aquest Certamen (que com tota tentativa tindrà els seus defectes) ho hem fet ab la lloable intenció d'instituir un estimul parió als d'altres que se'n convocan. Hem volgut véurer si se'ns encoratjava en nostras aspiracions; hem volgut probar si podian resultar negadas nostras esperansas... Jo no sé si haurém lograt un petit triomf; tinch el convenciment de que no s'haurá perdut per manca

J. AYNÉ RABELL.
President del Jurat.

A. BUSQUETS Y PUNSET.
Secretari del Jurat.

ANTONI BORI Y FONTESTÀ.
Jurat literari.

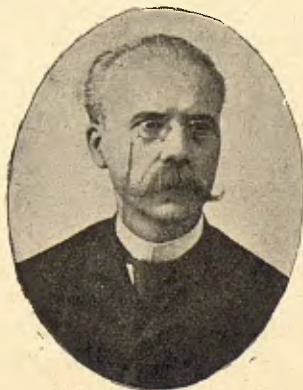
JOSEPHA FULQUET RAMÓN.
Reyna de la Festa

M. ROVIRA Y SERRA.
Jurat literari.

CÁNDIDO CANDI.
Jurat musical.

JOSEPH RIBERA.
Jurat musical.

F. DE P. SÁNCHEZ GAVAGNACH.
Jurat musical.

de voluntat nostra, ni per culpa d'un entusiasme escadusser.

Si alguns rigoristas, d'aquells que no coneixen la sàbia qualitat de dissimular, troban que la nostra marxa no es prou llatina, que censurin; ells mateixos. ¡La llengua disfruta sovint del privilegi de la impunitat! Aqueixos, disposant potser de més medis que nosaltres, no haurien arribat á tant.

Aviat farà un any, senyors, que CATALUNYA ARTÍSTICA va néixer. Voluntariosa tenia d'ésser la empresa que's llensava al palanqui de la publicitat entre-mitj de la munió de Revistas acreditadas sinó pe'l mérit, pe'ls anys de vida, y tenint pera recórrer un cercle tan esquitit com es el mercat de Catalunya, es dir, de la Catalunya que llegeix, més reduhit encara, per desgracia. Empró no'ns feu esporuguir la idea de no prosperar ni l'amenassa de tenir de minvar la empena. Varem dir:—¡Avant, per las arts y per las lletres. A lluytar modestament per ellas en tots terrenos... No'ns fassin recular may ni las censuras mortificadoras dels enemichs, ni l'actitut de *tant se'm endona* dels indiferents, ni la sátira refinada dels desayrats, ni'ls atachs oberts dels que somniavan en enderrocarnos!... ¡Avant sempre!...— Y esqueixarem els bolquers, y com noys aixiribits ens llensarem resolta, ab la mateixa temeritat d'aquells pescadors que, ab y tot pressentir els efectes del mar de llamp, tiran tossuts la barca á l'aygua...

¿Que si hem sofert mar endins? Seria mentirvos dir que no. Mes, també hem gosat de véure'ns enaltits y encoratjats per gent encomiadora que s'alegra de que «'ls petits se fassen grans», y al contemplar escampada nostra Revista per tot Catalunya y traspasant fronteras anar á rumbejar en pahissos forasters. El nostre entusiasme, produhit per l'écsit, y l'amor fondo qu'hem sentit sempre per las arts y las lletres de nostra volguda Patria, feren germinar en nostres cervells la idea de convocar un Certamen ab el lloable intent de que en ell s'hi aboqués el xamós esbart de campions, pera que ab sa presencia robustissem la confiança que ja teniam en nostres propósits...

Y aixis ha succehit. Tot-just iniciat el torneig, l'acullida fou esperansadora, y ja gayre bé al final, adquirirem la plena convicció de que rehiuria als nostres desitjos. No esperavam tant; ho confessém. Deu vos ho pagui á tots els que'n

foreu causa. La collada de trovadors y prosistas de la nostra terra, caps de colla molts d'ells, dignes mestres en la literaria Ciencia, com els llegendaris Barons de la Fama que acudian al só magnétich de la bocina d'Otger, han fet cap á la nostra crida sincera. Se'ls té d'agrahir perque ells son els que promouhen la Festa d'avuy. ¡Qu'es hermós l'entusiasme, sobre tot cuan se posa á contribució d'una çausa com la nostra: la de fer Art, la d'enaltir las lletres, la de posar un nou floró de gloria á la Patria ara que tants de trinca'n necessita

Pera dir al argenter:

Torneame á fer la corona
que comtesa torno á ser
del comtat de Barcelona.

Oh, l'amor á las lletres, com ens aconhorta sovint de las nuvoladas tristas de la vida! Y las arts essent germanas bessonas de las lletres s'hi ajuntan, y el conhort es més actiu, que si las unas fortaleixen el cervell, las otras fan somoure'l cor.

L'amor envers la Patria regenera'ls sentits, endolseix la boca de las collaradas d'acibar que curanderos especuladors ens havian receptat apócrifament... Empayta'l deix que s'hage pogut sentir en un moment de desengany ó de ostracisme, y torna la salut y la fortaleza al cos abatut de tan sofrir. Condensadas, donchs, lletres, arts y Patria en una sola y única aspiració ¿volem res més noble, més elevat, més digne?

Y de que tots sentim aquesta triple virtut no'n tinch cap dubte. La vostra xamosa presencia'ns ho diu prou. Vosaltres heu vingut avuy á encoratjarnos, á contemplar com el llorer de la victoria's doblega sumis al front de nostres poetas, de nostres prosadors, de nostres artistas. ¡Salut á tots!

Mes avans de donar sortida á la riuhada d'entusiasme envers els nostres vencedors, molt més dignes de lloa que'ls victoriosos dels Circos romans en las lluytas d'home á home, dediquém un breu recort á aquestos murs que'ns rodejan. Murs venerables que ab tot y havert sofert transformacions periódicas de la má barroera del home modern, guardan encara l'ayre d'aquells temps dels Concellers esforsats, dels patricis tossuts qu'en defensa de las lleys de nostre poble, escribian sos dictats y exposavan el clam dels desitjos de sos conciutadans mal que fos en presencia d'un monarca. Sigán els seus noms recordats eternament... Qui recorda á sos pas-

J. BAUCELLS PRAT.
Accéssit.

I LUIS GISPERT CASELLAS
Flor natural y premi.

J. B. ALEMANY BORRÁS
Accéssit.

sats gloriosos es digne de las sevas herencias, qui enalteix las virtuts dels avis té'l cor gran. Tinguemli tots. Venerém el lloch gloriosíssim que no's derruhirà may en la Historia de Catalunya, perque aqui fou hont hi trenaren els primers llores d'aquesta Patria els avis nostres.

.....

Y ara, senyors, sadollemnos d'alegria.
Que s'enlayri l'etern poema de la primavera de la vida que respirém; la vida literaria, la vida de las arts, la veritable vida nodridora de sentiments y aspiracions; no l'anémica y migrada de las ideas petites y enervadoras.

Per Deu, no cerquéu en nostra Festa més que una voluntat sens limits y un desitj d'obrar bé incalculable de tan enllá que voldria anar-se'n. No vinguéu á exigir més de lo que hem fet. Si lo que hem pogut lograr ha resultat poch, no us adelantéu á emitir prejudicis censoradors: espereus, que un ensaig may obté la brillantor d'una representació llatina, cuan l'obra vá més baldera en l'encaix del escenari... No hem tractat — y es precis dirho, — fer un'obra de titans, ni presentarnos embolcallats ab la túnica d'un Cèssar á tall d'ensoperbits; nostra intenció s'ha reduhit á volguer dur un grá de terra més al nostre Sinaí, d'hont surt el Moisés que ha de mostrarnos els manaments de las lletras, de las arts, de la Patria, de la germanor. Hem volgut venir á demostrar que'l floreixement de la literatura catalana es tan exuberant, que aviat farà ombra als castells més forts de literaturas forasteras, y que avassallant tot l'esperit de nostra terra, com un gran capitá dels sigles de ferro, per ditxa de tots y per honra de aquest pahís me-

reixedor al menys de fortuna tanta, podrém passejar els nostres fruyts per tots els recons del món hont l'art s'hi senti y la literatura s'hi imposi...

Per' acabar, senyors, sols me resta dir, que aquell que ab nosaltres vinga donará mostrars de son amor al estimul, á las utilitats neixents de nostra Patria. Mes á tots els que posin pedras en el camí per hont volém guiar el nostre carro, que las lletras y las arts y l'esplendor de la Patria els hi tinguin en compte.

Nosaltres som, senzillament, conreuhadors de la literatura, aymadors de las arts y fills arditos de la terra... Qui's cregui més alt que fassi més; qui pensi estimar més á Catalunya que'ns guíhi.

He dit.

J. AYNÉ RABELL.

Flor natural.

Hivernhques.

Notes d'hivern.

Comiat.

Un jorn de matinada
poruchs els oronels
sentint que s'acostava l'hivernada,
á vora, vora'l mar s'havien ajuntat
piulant una cansó de comiat...

—Oh, terres estimades,
el cel s'ha enmalaltit: de día en día
s'esblayma la blavor que l'embellia
cuan l'istiu destrenava ses diades
nosaltres desertém á Moreria
cercant un cel més blau...
¡Adeussiau!

Oh, benhaurades terres,
 esbufegant pe'l cel la tramontana
 trosseja la florida de la plana
 y despulla la ossada de les serres.
 Nosaltres en fugim d'aqueixes guerres;
 volém un lloch de pau ...
 ¡Adeussiaul!

Oh planes, oh montanyes,
 l'hivern ab ses gebroses alenades
 vos ha ferit de mort en les entranyes;
 nosaltres per no caure á ses glassades,
 fugim cap á buscá en terres estranyes
 un clima més suau...
 ¡Adeussiaul!...—

Y'l vol van arrencar
 y's van perdre xisclant endins del mar.

Cansó d'Hivern.

Ha nevat...: la terra es blanca
 com la testa d'un vellet;
 y cercant de branca en branca
 la calor qu'al cor li manca
 cantusseja l'aucellet:

*Sol, solet,
 vina'm á veure que tinch fret.*

L'ayre humit es talladís
 com l'acer d'un ganivet;
 y onejant per l'espai gris
 corre y frisa anyoradís
 mentres diu tot baix baixet:

*Sol, solet,
 vina'm á veure que tinch fret.*

Sota'l vel de la nevada
 tremoleja'l món inquiet;
 y'l cruxit de sa alenada
 sembla una veu ofegada
 murmurant ab trist retret:

*Sol, solet,
 vina'm á veure que tinch fret.*

Y la mar encendrosida
 va cantant bo y apleret;
 va cantant tota arraulida
 la complanta defallida
 que ressona á tot indret:

*Sol, solet,
 vina'm á veure que tinch fret.*

Delectansa.

¡Qué dolsament se'm filtra per l'orella
 la suau cantarella
 de la pluja cayent sobre'l teulat!
 L'escolto desde'l llit ben abrigat
 y un débil tremolor el cos m'incita
 y'l cor, com un infant, tot se m'agita.

¡Quín fret deu fer per fora!
 La pluja geladora
 deu batre sobre'l món silenciós,
 y'l pobre que no conta ab un redós
 que l'abrigue del fret de la ruixada,
 com deu sospirejar anguniós
 per pogueuse amparar sota teulada!...

Y tremolo tot jo de delectansa
 y'l cos sota'l abrigh se m'encongeix,
 y's manté ben quiet envolcallantse
 tot ell ab l'escalfor que produheix...
 una escalfor manyaga y falaguera
 com d'un día de sol de primavera.

Y se'm tanquen els ulls... La pluja cau
 y ab sa remor monótona y suau
 sembla talment que'm canti una non-non.
 Y'm sento que la vida m'abandona...
 y l'aygua que ressona
 s'apaga poch á poch... y'm ve una són!...

Nevant.

Fent voltes ab deliri
 baixa del cel la neu agrumollada
 com una pluja suau de flor de lliri
 cayent dintre'l reclós del cementiri
 qu'na plantat en la terra l'hivernada.

La boyra que s'extén
 pe'l gran espai, griseja tristement
 com un vel estirat sense una arruga;
 y al mirarla de fit apar talment
 que tremola plorosa y fredeluga.

Y's veu la corva inmensa dels turons
 negrejar entre mitj dels borrallons
 espesschits:
 y'ls arbres ajupint sos branquillons
 semblen florits...

Mes ¡ay! no son florits; ben lluny encare
 l'alé primaveral ben lluny es d'eixes valls,
 y si'ls arbres del camp blanquejen are
 el fret defalliment que'ls aclapara
 pla díu que no son flors aquells brancalls...

Y arrauxada ab son ball fantasiós
 la neu va devallant del cel humit
 y en mitj d'un gran repós
 ressona son tristíssim escruxit
 cuan topa sobre'l món silenciós.

Y la terra sense esma y ensopida
 lluhint de cap á cap el blanch llensol
 de gebre enfredorida,
 s'assembla á una sembrada de fajol
 que riu ¡ay! al esclat de sa florida.

El Cel y la Terra.

Clarejant poch á poch la volta blava
 somreya dolsament ab son somris etern;

y la terra entristida sospirava
ferida per l'hivern.

—Oh cel del meu amor, ¿per qué't vesteixes
com si fossem als jorns primaverals?
¿No't dolen ¡ay! mes queixes
ni't plans com temps enrera del meus mals?

Tu rius com una núvia aparellada
glatint de delectansa prop l'altar:
jo ploro extenuada
com un vell que té un peu dintre'l fossar... —

Y la boyra esquifida que dormía
al vol del cercle immens del horitzó,
creixent de mica en mica s'extenia
perduda sa blancó.

Y tornava la terra entre ploralles:
—Oh cel del meu amor,
sabesses lo que'm pesen tes rialles
cayent com ferro fús sobre'l meu cor!

Jo ploro de tristesa
cruxida de fredor, sense esma ni calú:
jo ploro... y tu somrius ab tota ta bellesa
com si fosses al bó d'un jorn d'estiu...—

Y la boyra grisenca s'aixamplava
vestint al firmament de desconhort...

Y al cap de poca estona, la pluja devallava
damunt la terra muda com un mort.

Temporal.

—¡Feste enllá!—borboteja quimerosa
la mar que va enrenou.
—Fes pas—diu á la platja silenciosa:
pro la platja no's mou.

—Vull rompre d'una volta
la fita miserable del meu jas —

y avansa cada onada més resolta...
pro la platja insensible, no's mou pas.

L'escuma blanquinosa de l'aygua que's retorsa
s'enfila per l'arena esgarrapant
y al se'á mitjan camí s'entorna sense forsa
relliscant.

Y arrera l'una l'altre les ones se arrestellen
y avancen desde lluny,
pro al peu del sorralám reboten y s'estrellen
y'l renech de despit que descapdellen
per tot el cel retruny.

Y la mar no desdeix: les hores passen
y encare les onades amenassen
maldant per aixamplar les fites de son jas...
y l'arena esperant l'empenta sua
l'aguanta sola y núa
dihentli bo y callada:—No vull obrirte pas.—

Hivern del cor.

«¡Qu'es trist mori'á vint anys!» la tísica llegia,
y aturántseli allí la fantasia
glosava les angoxes d'aquell pas.
«¡Qu'es trist mori' als vint anys!» y rodolava
pe'ls seus ulls, que la pena amaratava,
una llágrima freda com el glas.

Apesarada y trista
desviá d'aquells mots la sua vista
qu'ombrejaven sa pensa d'amargor:
y abarcantlos d'una última mirada
va cloure aquella historia copiada
d'un cor agonitzant com el seu cor.

Mes ¡ay! tot el sant día
remugá la plorosa melangía
d'aquell gemech que duya la flayre de la mort...
Y encare que volía
distreure'l pensament y fe'l cor fort,
no podía esvahir aquell recort.

FRANCESCH ARMENGOL.
Accésit.

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.
Premi.

FLORENCI CORNET COLOMER.
Accésit.

—¡Qu'és trist mori'á vint anys! deya entristida,
 cuan l'ánima s'esplaya ab la florida
 de somnis riallers,
 abressarse ab la mort dins d'una bauma
 cuan la edat jovensana'l cor embauma
 de plahers!...

Morí la matinada,
 y la tísica, trista y allerada,
 no podia matar aquell neguit;
 y al caure'l jorn darrera la carena
 llagrimejant de pena
 copsava més que may l'álé d'aquell escrit...

Y'l cel cuan s'encubrí de fosca tenebrosa,
 retirada en l'arcova silenciosa
 encare li semblava sentir rumors estranys
 que ploraven ab veu melangiosa:
 «¡qu'és trist mori'á vint anys!»

Nota trista.

—Abrigam, que fa fret,—
 murmura anguniosa la paret
 que volta'l cementiri de la vila.
 —Abrigam—va dihent
 á la humil passionera que s'enfila
 resseguint el seu llom mandrosament.

El vent de tramontana
 rebufa presoner en la fossana
 y xiscla á tall d'infant esporuguit.
 Y la humil passionera que tremola
 li diu á la paret:—No'm deixes sola
 contra'l vent que'm masega enferosit.

La pluja suau y fina
 cayent del cel apar una boyrina
 que sura per l'espay:
 y'l vent que's va agitant foll de deliri
 l'escampa pe'l redós del cementiri
 y xiscla més que may.

Y parlant ab la trista passionera
 murmura la paret bo y ploranera:
 —Abrigam, que tinch fret,—
 y la humil passionera que tremola,
 li diu:—No'm deixis sola...

Y l'una contra l'altra—s'abressen ben estret.

LLUÍS GISPert CASELLAS.

Sant Pol de Mar.

Accéssit primer.

L'últim sospir. (1)

Bon cel.

—Sabriáu dirme, la Mare,
 qu'és aquest confós brugit
 que vá acostantse fatidich

y ressona ja aquí dins
 cual desfeta turbonada
 que la volta fa estremir?
 —Filla meva, meva filla,
 son els petons y'ls sospirs
 ab que l'alba matinera
 torna l'adeu á la nit.

—Tocan á missa de bodas...
 Mare, mareta, sentiú
 com esbomba la campana
 son clamoreig pe'ls abims
 que gemegan y retrunyen
 del echo al fondo alarít?
 —Filleta meva, la filla,
 si es l'oreig del bon mati
 qu'amoixa suau y fresquívol
 els saulers d'avora'l riu!

—Per entre mitj de las brancas
 no oviréu gronxarse un niu,
 niu d'amor'hont pidolejan
 adelerats els petits
 en espera del recapte
 que la mare'ls dú sovint?
 —Filleta, la meva filla;
 si es la febre del desitj,
 mal d'amor y d'anyoransa
 qu'os consum de día y nit!...

—Mare, mare... no es un ángel
 lo que vola á frech del llit
 y suspirant m'apetona,
 m'afalaga, me somriu,
 y ab esguart de llum divina
 contorba tots mos sentits?
 —Filla de la vida meva;
 si es el sol, qu'al deixondir,
 sa mirada purpurina
 va extenent per eixos cims...

—Somnis d'amor y ventura
 com el fum miro esbandir...
 Mare, jo no sé qué'm passa,
 Mare, jo no sé qué tinch,
 que'l cor tot se'm posa alegre
 y'l cor tot se'm posa trist...
 —Filla meva de la vida,
 no os atormenteu axís;
 si es la boyra que s'esbulla,
 si es el cel que's vá aclarint!

—Mare, no sentiú la dolsa
 remor de tendres sospirs
 que fan vía misteriosos
 dret á un ignorat confí,
 y divagan per la eterna
 magestat de lo infinit?
 —Filla meva, meva filla,
 calmáu vostre frenesí...
 Es la remor de las fullas
 que mou l'ayre á son albir...

(1) Sí be la present balada es, en cuant á la forma, á estil de las del Nort, l'autor se complau en assegurar que l'assumpto es del tot original.

El clamor de la campana
 lentament se va esmortint.

MANEL FOLCH Y TORRES.
Dos premis.

RAFEL NOGUERAS Y OLLER.
Premi y accésit.

JOSEPH M.ª PALLÉS.
Accésit.

—Ay, Marc, cuan falaguera
la eternitat me somriu!—
Obra'l Cel las albas portas,
sona l'arpa de Davit,
y allá en las regions serenas
de lo inmens y lo sublim,
entre cántichs y armonias
s'apaga un últim suspir.

J. BAUCELLS PRAT.

Roda.

Accésit según.

Natura y Amor.

Primaveral.

¡Qu'es esplendent el món!... Somriu l'albada
llagrimojant las flors sas ricas perlas,
com si esclatés son dol de un pesat somni,
de una nit de tristesa.

¡Qu'es esplendent el món!... Al lluny s'ovira
l'astre rey xardorós y alsant sa testa,
tenyeix de porpra y grana aquella atmósfera,
banyada en cel y terra.

¡Qu'es esplendent el món!... ¡quina gaubansa,
cóm corprén y subjuga á las poncellas!...
¡cóm esclatan al bes dels raigs puríssims
sos calzers de puresa!

Tot riu, tot dona vida, tot respira
l'escalí fecond de la Natura bella,
y el rossinyol joliu ab sas canturias
enjoya valls y serras.

Lo remoreig del ventijol tendrívol
fa cantar dolssament la torrentera
concertant ab las ayguas cristallinas
que allá al fons serpentejan.

Serpentejan corrents, corrents s'allunyan

devallant, devallant per monts y penyas...
y així entona á concert Natura bella,
sa hermosa cansó eterna.

¡Qu'es esplendent el món, ma ben aymada!
¡cóm subjuga y atráu sa gran bellesa!...
Gosém, gosém, que nostres cors s'anyoran
y'ls migra llur enveja!

Gaudimnos del Amor, ma dolsa aymía,
cantém, com fa Natura, sas bellesas
y estimémnos, mos llabis en tos llabis,
per seguir del Amor la cansó eterna...

J. B. ALEMANY BORRÁS.

Blanes.

Accésit tercer.

Impresions.

D'hivern.

Las Neus.

Fent y desfent camins, pe'l firmament
la neu va devallant
gronxada sa y enllá pe'l bes del ayre;
els gegantins abets, frisosament
s'han anat despullant
y'l fullám dansa á terra rondinayre.

Y'l blau estany se va glassant arreu;
y'ls lliris boy colltorts
s'han esblaymat al fort de la florida
y han abaixat els caps curulls de neu,
y'ls atmetllers son morts
pe'l blanch alé del fret que al món pren vida.

Y para la nevada poch á poch;
las aus fugen dels nius

fressosas, saludant á n'el nou dia;
 á dins la llar ha comensat el foch...
 fumejan els masius...
 y un suau desmay de sol mitj s'anuncia.

La boyrada.

La nit va fent sa via
 tot empenyent al dia
 que fuig de la foscó;
 las boyras desmayadas ploriquejan
 y sos plors remorejan
 semblant l'adeussiau de la claror.

L'estany quiet, reposa;
 la pluja cadenciosa
 li dona un frisament
 y ondulacions s'escampan joganeras;
 junt ab las llums darrereras,
 en l'aygua s'enmiralla'l firmament.

Y á la ciutat callada,
 devalla la boyrada:
 s'ajassa demunt seu
 y dels palaus las randas escorcolla,
 y la terra boy molla,
 apar murmuri una alabansa á Deu.

Tot son quietuts, tan sols interrompudas
 misteriosament per remors mudas
 que á l'ánima estremeixen suaument;
 gegantas ombbras els fanals projectan
 y en l'acera's reflectan...
 y va plovent.

El Sol.

El cel es blau, ben blau: l'ayret geliu
 á dins mon cos infiltra esgarrifansas;
 á las clarors primeras, de son niu
 s'han esmunyit las aus
 ab aletejos suaus
 y desflorant un cant ple d'esperansas.

Enamoradament els castanyers
 al fons del plá fressejan y's remouhen
 per rebre'ls afalachs dels tarongers;
 del hivern las fredors
 han deixat els camps morts,
 y els monts nevats m'atrauhen y'm conmouhen.

Y pujo costa amunt, trist y corprés.
 Prop meu la carretera serpenteja
 y's pert al lluny; de banda á banda extés,
 veig á vení un remat,
 y'l pastó embolicat
 una cansó agradosa taral-leja.

Y'l sol floreix hermós y arrodonit,
 y á l'ampla afrau desvetlla encar dormida;
 dessobre'ls monts sas flamas ha esbandit,
 y aquells mantells de neu
 van escorrentse arreu,
 y arrecla ja la terra una florida.

FRANCESCH ARMENGOL.

Sabadell.

Premi II.

Patria.

Che tutto, tutto, nella patria mia
 E un sorriso, un incanto, un' armonia

Cada volta que puch desde l'altura
 del Montserrat, obrir al goig mon cor,
 oh Patria meva, que bella ets, murmura,
 quín Cel! quíns horitzons! quina claror!...

Y com l'áliga'l vol, fantasiadora
 deixant la pensa lliurement volar,
 seguint dels monts la ratlla onduladora,
 los raigs del sol ó la blavor del mar;

Allá d'allá, de tarongers voltada,
 una caseta blanquejarhi veu
 y exclamo: Oh dolsa Patria, oh Patria amada,
 mon cor, ma sanch, ma vida, tot es teu!

Deu, que ho pot tot, te va fer tan hermosa,
 que de mirarte'l sol no's cansa may,
 si entre tú y Ell la nuvolada's posa
 son raig la esquinsa y sereneix l'espai.

Deu, que ho pot tot, volgué de ta grandesa
 tornats en patges, contemplar als Reys,
 la régia porpra á ta petjada estesa,
 tributs rendinte ó suplicante lleys.

Mes, no per ésser gran ni tampoch bella,
 sinó perque ets ma Patria, es teu mon cor,
 y estrenyes entre'ls dits céptre ó arpella,
 al ascón seques ó en cadira d'or;

T'estimo... pel qu'estimo la caseta
 dels tarongers perduda entre l'ombriu:
 com al marge hont floreix, la violeta:
 com l'aucelló, de sa naixensa'l niu.

Del llabi teu sento en l'oreig los besos
 llarchs, amorosos, per mon front lliscar,
 com regalims vivificants despresos
 dels de l'auga, las flors al despertar.

Ta imatge al pensament mostras ardida
 dels monts en la silueta verdejant,
 á quin redós tot l'any l'Abril convida
 dels rossinyols á disfrutarhi'l cant.

Sagrari de recorts m'es la fossana
 del pagesú hont me van fer cristiá:
 ta veu, l'amiga veu de la campana
 qu'escolto al ferse nit y al clarejá.

Y en la estrellada per ton cel estesa
 la corona n'admiro de ton front,
 cadena ab la que'm tens l'ánima presa,
 que vulga Deu no's trenque may del món.

No es la riquesa, no; no es pas la gloria
 lo que la flama de mon cor encén;

qui eternisa ton nom en ma memoria
es l'impuls, y res més, del sentiment.

Unich accésit.

La forsa del desitj, la sanch ardent
de mas venas, lo seny, la voluntat;
l'afany que de ton be sols s'accontenta,
en l'alé que respiro barrejat.

Perxó'l só de la gralla'm fa alegría
y em fa'l de la tenora greu tristor,
semblantme la una que ta rialla sia,
semblantme l'altre de tos dols lo plor.

Perxó á Deu prego sempre en ton llenguatge
y exemples á mon fill l'hi faig de tú;
perxó á sos ulls divinisant ta imatge
vull que t'estime com no ha fet ningú.

Ja pot trucá á ma porta la Fortuna
brindantme sos tresors fora d'aquí:
cayga avans mon alberch, y entre la runa,
com he viscut deixim lo Cel morí.

Pa de mestall éslos manná á mos llabis
si dels patris conreus lo blat prové;
neixin mos nets hont han viscut mos avis,
contents s'hi troben y ditzós seré.

A la falda com Deu véuremels deixí,
després que de senyarse hajan après,
faré que son cor d'àngel beneheixi
ton nom, oh Patria, com si'l meu sigués.

Perque entengan ab tú com cal portarse,
de tas virtuts els mostraré'l tresor
y els hi diré: La Patria ha d'estimar-se
com á la mare, ab l'ànima, ab lo cor.

No la oblidéu, no la oblidéu ni un día:
cap sacrifici es prou pera son be;
si li fosseu ingrats... renegaria
del punt y l'hora en que nascuts vau sé!

FRANCESCH UBACI Y VINYETA.

Anyorament.

Lluny de ma patria.

Allá d'enllá de las serras,
hont parteixen dugues terras,
que's petonejan pe'l mar
y ab el cel sas gegantinas
testas de neu com gavinas,
sembla que's vulguin juntar;
las maynadas se m'hi tancan
y en mon cor sento que hi mancan
aquells jorns de grats recorts,
qu'es ma patria la més bella,
la que anyoro y visch per ella,
tesor més gran dels tresors.
Son front son eixas montanyas,
que ab sas cingleras extranyas
s'agegantán ab orgull,
com formant son cap altívol,
per deixar el vall ombrívol,
'hont sas faldas hi recull;
sos peus coberts de riquesa,
que per l'Ebre ab esquivesa
deixa banyá eternament,
m'apar qu'ella s'hi emiralla,
com contemplant á la balla
que ha de péndrer lentament.
Dolsa patria, patria meva,
sent lluny t'anyoro sens treva
com no ho pot fe' cap aymant,
mon cor ausent menys oblidat
ta grandesa que'm don' vida,
ton passat noble y brillant.

Full per full la teva historia
tinch gravada en ma memoria,
com ressoná pe'ls confins
fent com en terra llunyana,
Covadonga catalana
dels turons montserratins.
Has vist sempre'ls fills gelosos
de tenirte y orgullosos

PERE COLOMER FORS.
Premi y accésit.

ANTONI E. FERRAUT.
Premi.

JOAN RIBAS CARRERAS.
Premi y accésit.

de véuret en triömsal lloch,
 com també qui't mercadeja
 y per odi ó per enveja
 de corchs en ton pit fa foch.
 Quína serà al món la rassa
 que no t'admira y abraça
 ab germanó y goig etern?
 Prou serà qui vol que mórias,
 prou serà qui vol tas glórias
 soterradas al infern.
 Cel del cor, terra volguda,
 no temis si estás vensuda
 per la vilesa d'un jou,
 que mentres tu donguis vidas
 d'alenadas encongidas,
 un temps deixondirán prou.
 Dolsa patria, patria meva,
 sent lluny t'anyoro sens treva
 com la llibertat l'esclau;
 cuánt sofreixo al no mirarte
 per gaudirme y contemplarte,
 mantellat per ton cel blau!

Passan 'rant d'espigas bellas
 xalabradas aurenellas
 que ab sos crits mostran somris,
 si pogués com hi aniría,
 mes no cerclant volaría
 per curarm' d'anyoradís;
 com fantasia cantayre,
 volaría enlayre, enlayre,
 fins las etéreas regions
 traspasaría ab fermesa,
 per poguer d'aytal altesa
 véuret hermosa en el fons;
 y allí recordant tas ditxas,
 planyería las desditxas
 que't deixan núa ab esglay,
 menyspreuhant qui t'abomina
 y aclamante l'heroína
 comtal, per l'inmens espay;
 y m'estimbaría ab forsa,
 com la pedra al ayre escorsa
 cuan de la fona ha sortit,
 per poguer vení á besarte,
 ja qu'are no puch mirarte
 y'm té la tristó arraulit.
 Dolsa patria, patria meva,
 sent lluny t'anyoro sens treva
 morintme de desconsol,
 y mos ulls cercan 'hont nía
 flagellats per l'agonía,
 ton esclat brillant del sol.

FLORENCI CORNET COLOMER.

El PREMI III, consistent en 200 pessetas, fou concedit á las dugas novelas: *El pas de la mort*, d'en Rafel Nogueras Oller, y *L'apóstol*, d'en Manel Folch y Torres. L'únich accéssit correspongué á la noveleta *La somera de la Rosa*, d'en Joseph M.ª Pallés.

El PREMI IV, l'obtingué en Antón E. Ferraut, ab un estudi en prosa sobre la invenció del rellotge, titulat *Quelcóm d'história*.

El PREMI V, consistent en una ploma de plata, s'adjudicá al dramet en un acte *La cabellera*, d'en Pere Colomer Fors (de Sant Feliu de Guixols), á qui correspongué igualment l'accéssit únich per un altre dramet titulat *Criéu corbs...*

Premi VI.

A la Caritat.

Amor meva.

Caritat, tot mon bé, ma dolsa aymía
 que'm tens robats el cor y l'esperit
 y per qui mon cervell, frisós, somía,
 presentint la dolsor del Infinit.

Caritat, forsa mágica y potenta,
 de vigorós alé y fornit tirat;
 tu ets la sava de vida que m'alenta
 y'm fa bátrer el cor adalerat.

Tu, la gentil donzella presurosa,
 que vetillas del dolor en el capsal,
 tu, l'àngel del amor, la tendre rosa,
 qu'enflayra l'humit baf del hospital.

Tu, la coloma de nevadas alas,
 que reculls y guareixes als guerrers
 sens témer la metralla ni las balas,
 y al cel envías sos dictats postrrs.

Tu, l'ardida, que passas la apestada
 porta del casalot, com raig de sol,
 é hi portas, carinyosa, enriallada,
 tot un doll d'esperansas y consol.

Tu, la que resignada y somrisenta,
 caus com la tendre flor del atmetller...
 y ton heroich recort ningú l'esmenta,
 ni ta bravesa, ni ton gran valguer!

Tu, la mare dels hórfans carinyosa,
 dels desvalguts aculliment y estel;
 tu, la mestra de parla melodiosa,
 llum de santa oració, bresca de mel.

Tu, la mes noble, de noblesa augusta;
 tu, la més gran, en aquest món petit;
 tu, la fita posada á mida justa
 entre l'humá *no res* y l'Infinit;

Tu ets mon únich consol, la sola empena
 que m'aixeca, caygut per el dolor,
 la més preciosa sava que'm sustenta
 y'm fa cremá'l cervell y batre'l cor!

Per tu aixeco al Senyor, la vista humida,
 demanantli que'm servi ton recort.

R. FOLCH Y CAPDEVILA.
Accéssit.

MOSSÉN JACINTO VERDAGUER.
Premi.

MIQUEL ARGIMON.
Accéssit.

¡Que si t'he aymada santament en vida,
puga també, mon ánima agraphida,
gostarte en dolsa pau, després de mort!

JOAN RIBAS CARRERAS.

Blañes, 1901.

Alçades de la gleva pe'l vent del ascetisme
dexan la terra per volar al cel;
de tot lo rebombori del món ¿qué se'ls ne dona?
d'una formiga no mereix l'adeu.

Mes ¿quin imán les crida y atráu á aquella altura?
¿Conexen d'aquell arbre les virtuts?
¿Incapasses de veure sa Fruyta de misteri,
senten potser son regalat perfúm?

¿En aquell cap de serra desert y solitari
suplexen tal vegada al home ingrát,
qui de la Creu s'oblida y esmaperdut s'allunya,
dexantla sola en son Calvari amarch?

Qué sola está y qué trista! Miraula allí entre'ls núvols,
á mercé de la pluja y del mal temps.
¿No pujarém nosaltres á ferli companyía?
¿No plorarém al seu voltant també?

Companyns, exes formigues alades nos ensenyan;
la terra es tota plena de pecat;
fugim á la montanya, pujém á l'alta cima,
hon de tants crims no sentirem lo baf.

Cridantnos á sos braços los alçará gelosa
la lúbrica sirena d'aquest món,
en una má lo beyre y un ram de flors á l'altre:
no'ns hi girém com la muller de Lot.

¡No'ns hi girém! D'aquexes alades en seguici
sortimnos del fangueig de la ciutat;
dèxem la vall polsosa que enterboleix la vista,
pujém de nostra terra al campanar.

Ab los estesos braços la Creu allá'ns espera;
postremnos á ses plantes, penedits,
á la ombra d'aquell arbre que'ns ha donat la vida,
á viure com l'alada ó á morir.

JACINTO VERDAGUER, PBRE.

Premi VII.

Les alades de la Creu.

Del Montseny en la cima, dessota la Creu santa,
d'alades bellugueja un formiguer.

¿D'ahón venen aquexes estranyes pelegrines?
¿Qué hi venen á cercar ací á la Creu?

Venen de totes bandes, del pla y de la montanya,
de vora mar, del Pirineu altíu:
ne portan tots los ayres, á axams lo vent de Roses,
á térboles ruxades los garbins.

Quan l'endemá de náxer, vora son niu de terra
sentírense unes ales en son dors,
les estengueren llestes, y món enllá volaren,
y món enllá sense posarse en lloch.

Sense dar á les obres del home una mirada,
per l'aspresa dexaren lo jardí,
los ordís y les xexes, los fruyterars y vinyes
per uns brinets de molsa d'aquell cim.

Com ánimes devotes cumplint una promesa
zumzumcjan allí una oració,
y de la Creu s'enfilan per lo brancatge altívol,
voltantla tot lo día á voliors.

Efimeres romcues d'un místich romiatge,
venen ací de la pregonia vall.
¿Veuen les serp del odi que'ls homes hi congrían?
¿Tenen també neguits y desenganys?

Accéssit primer.

A la Fé.

Lo consol de l'anima

Cuan ja finint sa tasca lo jorn sa claró amaga,
ab tochs d'or y de porpra engalanant l'espai;
cuan ja lo bosch ombrívol son xerroteig apaga
y part del món se gronxa en mitj d'un dols desmay;
llavors cuan mitj dormintse piuleja l'aucellada
y envers las sevas cledas s'acostan los remats,
llavors que sítau bufa l'alé de marinada,
tot orejant las serras, las planas y los prats;
llavors per tu moguda s'escolta una campana
y'l poble s'aconhorta tan sols sentint sa veu,
y l'home en ella troba l'esprit que li demana
que aixequi'l cor enlayre y pensi sols en Deu.

Flecta'ls genolls en terra, y al Cel un prech enlayra
que tu vas inspirantli en 'quell suprem instant;
per ell tota la vida esclata en dolsa flayre
que va gaudint sencera mentres está pregant.

Tu fas pujar als llabis las denas del Rosari,
que porta'l cap de casa sentat á n'el escó;
per tots los que vius foren tu cuydas de pensarhi
y barrejada ab llágrimas t'escapa una oració.

Tu pregas á l'Esglesia y'l cap humil inclinas
cuan veus aixecar l'Hostia per mans del celebrant;
y allí tu t'extassias sentint las veus divinas
que cántichs religiosos al Cel van aixecant.

Los actes que tu inspiras sols tu pots inspirarlos,
sols tu pots fer que hi hagen tants sants á venerar;
los cors á qui tu animas, no més al recordarlos
presentan á n'el nostre exemples que imitar.

¡Ditxós qui pot sentirte ab totes tas grandesas!
Res més pot desitjarne per ser del tot felis;
son ánima's gronxola en mitj de las dolcesas
en que's gronxan los ángels del célich Paradís.

Lo cor que Deu va darli al ferlo eixí á la vida
s'aixampla sols sentintne ta mágica ressó
y l'ánima á qui vetllas s'adorm amorosida,
com nen á qui endormisca la maternal cansó.

Si hermosa n'es sa vida, sa mort ¡qué n'es de bella!
La mira com un tránsit per dirigirse al Cel,
y Deu se li presenta com una gran estrella
ahont veurá cumplirse lo seu etern anhel...

Mes ¡ay! que algunas voltas, los homes semblan feras,
y ensangrentant la terra ton nom fan odiós;
ton nom sagrat l'escriuhen al cim de sas senyeras
que per lo món escampan sols penas y dolós.

D'aquells que defentsant-te sols poden ferte odiada
la culpa dels seus actes jamay tu la tindrás;
son gent que no't comprenen, de pensa ben migrada
y sols lo *fanatisme* fa móurer lo seu bras.

MIQUEL ARGIMON.

Accéssit segón.

Virgo virginum.

Llum de la vida

Dels ulls de la Verge
n'han nat dos estrelles,
la neu sent enveja
veyentlas tan bellas.

La Verge la mira,
la neu se destría.

Las flors las han vistas
de desde la prada,
las flors qu'están tristas
refán sa brotada.

Cuan las flors se moren
la Verge las plora.

La Verge al Calvari
clogué las parpellas,
sos ulls van plorarhi
fonent sas estrelles.

Y al món, en plé día,
la llum se sonía.

RAFEL FOLCH Y CAPDEVILA.

EL PREMI VIII, s'adjudicá al croquis de novela
Idili trist, d'en Joan M. Guasch. L'accéssit primer
al quadret de montanya *Una nit á Canigó*, d'en
Jules Delpont (de Perpinyá), y el segón accéssit
á'n en Maurici Fius y Palá (de Manresa), per un
altre cuadro, *L'aplech de Font-Romeu*.

JULES DELPONT.
Accéssit.

JOAN M. GUASCH.
Premi.

M. FIUS Y PALÁ.
Accéssit.

J. ASMARATS.
Accésit.

S. ALSINA Y CLOS.
Premi.

J. TARRÉ R.
Accésit.

Premi IX.

Los Encants.

R. I. P.

Hi há una fira á Barcelona
un día sí y altre no,
hont á voltas s'hi apariona
ab tot lo dolent, lo bo.

Allí hi há per tots los gastos
y gustos dels concurrents:
vestits vells, ferros y trastos
dels temps passats y'ls presents.

Totas las modas acobla,
puig tot hi fa cap allí:
fins del títul d'algún noble
hi he trobat lo pergamí.

La botiga del que plega,
los trastos d'algún quebrat
ó d'un mort; tot s'hi arreplega
tant si es ó no atrotinat.

Cosas que un home desdenya,
un altre allí hi posa preu;
en que sia una espardenya
sola, de cualsevol peu.

Claus torts que per res serveixen
se n'hi troban á millons,
y sabatas que's floreixen
y riuhén per tots cantons.

Barrets alts d'antiga dèria
que han tingut brillant passat
y al véurers entre misèria
fins lo pel se'ls hi ha erissat.

D'algú el retrato s'hi exposa
que ha sigut dels fills consol
y allí está, que'ls feya nosa,
abandonat y tot sol.

Fins los llibres d'algún sabí
que ser honrat ha volgut,
perque á la viuda no acabi
la fam, allí'ls ha venut.

Llit hont dos nuvis passaren

la primera nit d'esplay
y uns anys després hi finaren
perque etern no hi há res may,
allí s'hi veu, y sa historia
al pensament du'l recort
del primer petó de gloria
y'l darrer suspir de mort.

També hi há'l bressol que va ésser
lo llitet d'un tendre infant,
que encare sembla que'l bressa
la seva mare cantant.

Tot allí com vil materia
va á parar, sancé' ó destruhit,
ó per causa de misèria
ó abandonat per l'oblit.

Y la misèria mateixa
ho torna á ressucitar,
puig tot lo que un home deixa
un altre ho ve á aprofitar.

Altre Encant hi há á Barcelona
que's fa sense interrupció,
hont lo dolent s'apariona
y's barreja ab lo més bo.

Y no's troba en un punt fixo
com l'Encant de que he parlat:
aquest altre en que are'm fixo
ompla tota la ciutat.

Aquest es d'una altra serie
que encare fa més horror;
perque cubreix la misèria
ab brillants y capas d'or.

Del vici la podridura
vesteix ab seda y satí,
y sos colors morts la impura
dissimula ab lo carmí.

L'adulteri també amaga
d'honor fent escarafall,
perque á qui'l consent se'l paga
ab grapats de vil metall.

La usura que, astuta, al pobre
atréu ab melós accent,
y la caritat se cobra

ab un xixanta per cent.

La consciencia del polítich
que no té cap més fatich,
que arrossegar-se, raquílich,
á las plantas del cacich.

Lo jutje que té la santa
missió d'aplicar la lley
ab justicia, y la decanta
á qui més paga'l servey.

Tot aixó y altras sorpresas
enclou aquest altre Encant,
de deshonors y baixesas
que disfressa l'or brillant.

En lo primer hi fa fira
lo qui té menos dinés;
en l'altre'l que's ven, delira
tothóm per donarne més.

Hi há l'honor de la miseria
en l'un, regat per lo plor;
hi há en l'altre de l'altra séria
la miseria del honor.

Y encare hi há més sorpresas,
encare hi há un altre Encant;
no s'acaban las tristesas
ab lo que hi estat contant.

No s'acaban pas, no encare,
perque n'hi há un munt espantós
que'ns fan sortir á la cara
lo color del vergonyós.

Y aquest Encant no s'apanya
en un sol carré' ó ciutat;
aquest ompla tota Espanya
y'n protesta'l poble honrat;
perque en ell hi há apilotadas
las glorias que fins ahir
foren las gestas sagradas
que debíam sostenir.

Las conquistas que ab las guerras
lograrem per tot lo món:
y las fértils novas terras
que va portarnos Colón.

Las llibertats conquistadas
ab la sanch de mil valents,
y avuy jauhen trossejadas
en aquest Encant inmens,

hont débem pe'ls bons decoros
durhi, ab esfors sens segón,
aquestas plassas de toros
que'ns fan ser befa del món.

Plassas hont tot fenthi broma
ab la sanch que hi va vessant,
de la dignitat del home
son lo verdader Encant!

SIMÓ ALSINA Y CLOS.

Accésit primer.

Un romanço d'aquell temps.

¡Pobre home!...

Lo Comte d'Altafulla
ja fa quatre ó cinch nits que no's despulla,

ni beu, ni dorm, ni menja,
ni la guitarra un sol instant despenja,
ni llegeix el diari...

Tancat dintre'l castell com presidari
sas favoritas aficions oblida
y son molts els que temen per sa vida.

Las damas y los patjes
l'obsequían ab cocas y formatjes,
bombons y confitures,
y ab altras infantils lleminaduras
que'l Comte irat desprécia,
murmurant entre dents:—¡Eixa gent nécia
ab tanta presentalla,

intenta á mi tractame de canalla,
cuan si jo m'hi empenyo,
sent com soch de sos caps é hisendas duenyo,
per donar fi á tal gresca,
imitant á aquell célebre de Huesca,
faig construhí altra campana
ab las testas que á mi'm dongui la gana! —
Lo doctor Cartulina

l' polsa, l' fa tussir y l'examina,
pró, per més que's basqueja
y'ls llibres vells sens may parar fulleja,
no pot de cap manera
guarir del compte la dolencia fera.

A dos de las cambreras
ordena que l'hi apliquin sangoneras
que siguin ben activas
y després, diariament, sis lavativas
que'ls humors l'hi han de treure,
y copas d'aygua d'ordi per tot beure.
En tant el Comte en un recó jemega
y al desespero tot sovint s'entrega,
fentli figa las camas,
malehint al doctor, patjes y damas
que ab tanta impertinencia
l'hi acaban els diners y la paciència.

Avuy aquest mitj día
ha vist á un noy que panxa'l sol dormía,
y tan suhat estava
que cara, pit y front l'hi regalava,
degut á la potencia
dels raigs del sol d'estiu, que sens clemencia
demunt d'ell reflectían
y'ls tendres membres del infant rostían.

—¡Qui pogués,—murmurava
lo bon Comte que estátich contemplava
aquell cuadro ab ternura,—
reposar com reposa eixa criatura!...—

Ja la nit arribada
la porta de sa cambra n'ha tancada
perque ningú no'l veja,
y en tant qu'un llum per las parets passeja
cridant:—¡No m'heu de batre,
vull acabar ab tots; un, dos, tres, quatre...
Lo Comte d'Altafulla
ab eixa fa sis nits que no's despulla,
ni beu, ni dorm, ni menja,
y si de ràbia al sostre mort no's penja,
es sols perque confía
veure curada aviat sa malaltia.

J. TARRÉ R.

Accésit segon.

¡Lletja!

[Ecce donna!]

Te vint anys; se diu Pilar,
y ab tot y que sol parlar
á tothóm ab gran finura,
es la més lletja criatura
que Deu al món va posar.

Ab un caminar graciós,
un cossat com de palmera
y ab un vestit capritxós,
té en conjunt un tipo hermós...
peró, vista pe'l darrera.

Aixó ha fet que més d'un cop
algún jove l'ha seguit,
y cuan d'ella ha estat aprop,
veyent sa cara de *pop*
l'ha deixada esporuguit.

Si ella hi arriba á ficarse
sol fer lo paper de *toni*;
mes, si comensa á amohinarse
fins tem donarse al dimoni
per pó d'un xasco emportarse.

Cuan va pel carrer, per xó
no deixa cap ocasió
de somriure ab certa gracia:
peró, ¡ay! si té la desgracia
de qué cuan riu fa més pol

Aquell nas com una torra
sembla que tot li sacseji;
la boca un pam se li ensorra,
y cuan riu... el qui la vegi
per forsa ha d'apretá á corre.

¡Pobra Pilar!... y no es pas
per falta de providencia;
de potingas... ni un cabás;
fins molts cops té la paciència
de llimarse un xich el nas.

Prou els ulls s'ompla de tinta
y's fa'l llabi vermellós
gastant el coló al engrós;
peró, com més ella's pinta
té més la cara de gos.

Comprenent que sa figura
no's prestava á cap conquista,
vestida molt... modernista
y estudiant certa postura
va aná á casa un retratista.

Aquest va darli entenent
que li farfa un retrato
per un nou procediment,
y que sería ab poch rato
l'admiració de la gent.

Cuan ja va estar retratada
á l'aparadó exposada
de tothóm la vista atreya,
y allí, la gent aturada
contemplantla... ¡cóm hi reyal!...

Si algún día á un ball se'n va
ja pot anarhi eleganta,
ningú la treu á ballá;
al contrari; lo que fa
es que á molts joves espanta.

Si anar á un café ha provat
ha passat mil amarguras;
tothóm fuig del seu costat,
y al véuerla las criaturas
pels recons s'han amagat.

Com que'l treballar li agrada
ja ha probat algún ofici,
peró aviat l'han despatxada
perque sa extranya *fatxada*
sols els porta perjudici.

Un día, cosa ben rara,
tróbá una casa ahont encara
hi guanyá algunas pessetas;
¡li varen llogar la cara
per fer motillos de caretas!

Finalment; segons m'han dit
ara de sortir no prova,
perque ab l'afany de marit
un fulano l'altra nit
li va fe... *una cara nova*.

J. ASMARATS.

Premi X.

Ahyorances del cel.

Quando será que pueda
libre de esta prisión volar al cielo...
FRA LLUIS DE LEÓN.

(FRAGMENTS)

Tremoloses estrelles del cel blau,
si sou els ulls del cel, miréu, si us plau,
guaytéu la mia pena:
mireume sospirar de día y nit
ab l'ánima amarada de neguit
per rompre'l feble cos que l'encadena.

Com l'aucell ansiós de llibertat
aleteja'l meu cor entre'l reixat
d'aqueixa vida trista,
y's fonen ¡ay! mos clams pel cel inmens
com la blanca fumera del encens
que esbandintse per l'ayre's pert de vista.

Be'm brinda la natura ab sos tresors
parlantme á cau d'orella d'uns amors
plens d'esperances.

Be m'envolta d'onades de perfúm
y'm fa veure entre esclats d'hermosa llum
abïsmes infinits de delectances.

Mes ¡ay! tot lo que diu, tot m'apar trist
comparat ab la patria que so vist
y encara entre boyrines,
la patria que somriu com un pa d'or
darrera aqueixa ténue blavor
que l'abriga boy fentli de cortines.

Tremoloses estrelles del cel blau
si sou els ulls del cel, miréu, si us plau,
la pena que'm fretura:
mireume sospirar sense repós
y digauli á Jesús que'm llevi'l cos
y'm deixi emprendre'l vol cap á l'altura.

*
* *

Al bell cim d'una llarga escalinata
s'aixecava banyantse en or y plata
la santa y eternal Jerusalém.
Desde allá dalt el bon Jesús somreya
y allargantme la má amorós me deya:
«Vina á gosar la gloria del Edém.»

La ciutat trontollava de gososa
com la corda d'una arpa rumorosa
pulsada per la má dels serafins:
el sol l'envocallava entre boyrines
de bolves d'or y llums diamantines
y á fora hi traspuaava el goig de dins.

Com ajudat per invisibles ales
jo pujava depressa les escales
entre'ls batechs del cor adelerat.
Pujava amunt, amunt sense cansarme,
pujava cap al cel sense aturarme.....
y al sé' al últim grahó m'he despertat.

*
* *

Ay! adeu, gaya donzella,
que t'en vas cap al Empir;
qui tingués ales d'aucella
per poderte aconseguir!...

Cuan ía poch, are, suare
se t'obria'l paradís
s'ha aclarit la tua cara
ab la estela d'un somris;

y girant ta blava vista
vers un món molt més hermós
has deixat la vida trista
deslligante d'aqueix cos.

Ja alatejas per l'altura
com l'aucell que s'ha escapat,
ja l'estrella de ventura
t'enllumena'l front nevat.

Dintre poch, oh casta nina,
fruirás á bon recés

y d'aquella afrau divina
ja no te'n mourás may més.

Gaudirás la llum daurada
d'aquell sol que may se pon;
glatirás enamorada
com la verge de Sión;

y entre un mar de delectansa
l'esperit reviscolat
perderá la recordansa
del desterro qu'has passat.....

Ay! adeu, gaya donzella,
qui't pogués aconseguir!
Qui tingués ales d'aucella
per volar cap al Empir.

LLUIS GISPERT CASELLAS.

Sant Pol de Mar.

Accésit primer.

La Pedregada.

Malehida sia.

Els vinyars donan goig; á la masía
tot es alegró y pler, que'l temps s'acosta
de recullir els fruyts que ab son such cálit
de lo celler las botas ha de omplilshi.

Els vinyars donan goig; dels ceps la gaspa
rublerta de rahims que'l sol reïnfla
y vermelleja ensemps, sembla una imatge
que'ls pámpols verdejants avars amagan.

Els vinyars donan goig; y la planura
ab tanta d'abundor apar s'ajupi
com marc afadigada que amantíssima
porta á los seus fillets sa dolsa cárrega...

De cop, un núvol gros l'espai ne solca
que ab altres més petits agombolantse
se torna per moments negre y més negre,
sentintse tronar lluny, fondo, fondíssim.

La gent al sentí els trons, esporuguida,
del mas ne va surtint y ab fonda pena
contempla com la negra nuvolada
al mas se va apropant ab passos rápits.

Y ab el front arrugat, fita la vista
en lo llunyá horitzó que al mas circunda,
no sap si endressá á Dcu una pregària,
ó al Diable afalagá ab una blasfèmia.

Pro aixís restan molt poch, perque cayentne
de genollons en terra á Deu invocan
y li suplican tots lliuri las vinyas
d'aquell temps malestruch que'ls amenassa.

Mes Deu no'ls oheix pas, puig que tot d'una
horrible tempestat al mas esclata,

y ab la bentactora aygua la crua pedra
s'hi barreja entre llamps y trons qu'aixordan.

Accéssit segón.

Y dura curts instants, perque afanyosa
de fer mal per fer mal, fuig la tempesta
com monstre pahorós, udolant sempre
cap á altres horitzons, á altres pahissos.

Y va fugint, fugint, roncant ja fondo,
y el cel se va aclarint, son blau purissim
mostrantnos altre cop, y com mofantsen
del iris, lo bell arch, l'espay inonda.

En tant els masovers restan corpresos
y lassos y entristits la plana agoytan
ab ulls humitejats y fronts pensivols
com reu que ans de fallar tém la sentencia.

Ni un pámpol ha quedat, la pedregada
en capolarho tot ha estat prou llesta;
y els ceps destacan nets per las paradas
com esquelets ossosos en llurs tombas.

Els vinyars fan basarda; entre las gaspas
rubertas de rahims buyts y negrosos
s'hi veu pámpols trinxats y panxa-enlayre
insectes virolats y cassa morta.

La brema ja s'ha fet; Naturalesa
s'ha encarregat enguany de fer la tasca
y desencadenant las sevas furias
pochs moments han bastat per durla á terme.

Mentrestant s'ha fet fosch y mils d'estrellas
invadint el blau cel, com fars hi brillan;
ia nit es xafogosa y'ls raigs de lluna
convidan á gosar prenent la fresca.

Pro el pobre masover no ix pas á fora,
que negres pensaments pe'l cap li crusan
y estona há que reclós dintre sa cambra
ben sol y arreconat, plora en silenci.

IGNACI SOLER Y ESCOFET.

Caminant...

Natura.

El Convent.

¡Quina tristesa respira
el claustre del vell convent,
si de mar enfora's mira
á la llum del sol ponent!

Sas parets esbaladradas,
sos capitells trocejats,
y sas voltas esventradas,
y sos sostres cuartejats.

Per quinas clarors austeras,
traspúa la opaca llum,
de las frisansas darreras
del sol, esvahintse en fum.

Parlan, á la vista humida,
d'un enfilall de recorts,
que ressurten á la vida
de la fossana dels morts.

Diuhen ab melós llenguatge,
un bell ahir regalat,
que feya d'aquell paratje
lloch de pau y caritat.

Remembran tota una historia
perduda per no tornar,
qu'han apresada de memoria
de las onadas del mar.

De las inquietas onadas
que rebullen á son peu,
trenant cansons y baladas,
ja ab dolsa, ja ab trista veu.

Va fentse fosch.... la silueta
negra y trista del convent
va alsantse muda y quieta
sota'l celatje d'argent...

IGNACI SOLER Y ESCOFET.
Accéssit.

LLUIS MILLÁ.
Premi.

J. PUJADAS TRUCH.
Accéssit.

Y l'oratje, que's desperta,
vol el cuadro arrodonir,
escarnint, ab veu incerta,
los resos que van fugir.

D'aquell lloch, un temps de vida,
avuy fossa de repós,
ahont sols hi creix l'cura ardida
é hi canta'l vent rugallós...

E hi volan las aurenetas
y los pardals hi fan niu,
y'l saludan las cerquetas
y la soletat hi rfu...

¡Quína tristesa respira
el claustre del vell convent,
si de mar enfora's mira
á la llum del sol ponent!...

Platja ae Blanes.

Cardorenca.

La natura enmalaltida
plora en amarch desconsol...
¡L'hivern li furtá la vida,
la boyra li ha pres el sol!
¡Tota trista, tota humida,
tota vestida de doll!
Es la tarde somiosa;
canta sa non-non el vent,
y la boyra cotonosa,
estesa mandrosament,
se belluga misteriosa
sa y enllá... ab fret llanguiment...
Comensa la gotellada
d'espetch aixordador,
que ab la mar avalotada
refilan un hymne á chor...
¡Minva després la ruixada:
creix el mar bramulador!
La pluja se fa seguida
y va cayent com un res,
com res d'un malalt sens vida...
Y minva... y minva... després.
¡Lo vent reprén sa embranzida
y la mar encara més!
Parpella la llum cansada,
el sol s'enfonsa á ponent...
¡Referma la gotellada
espetegant tristament!...
A tres veus fan sa cantada:
la pluja, lo mar y'l vent!

JOAN RIBAS CARRERAS.

Sot Dalmau.

El PREMI XI quedá desert.

El PREMI XII vá obtenirlo en Lluís Millá per son monólech dramátich *La setmanada del obrer*. De l'únich accéssit ne fou guanyador en Joseph Pujadas Truch (de Masnou) per un monólech cómich titulat *¡Tinch de casarme!*

Premi XIII.

Estiuhenças.

Notas de sol

I

Arriva la carreta grinyolant,
los braus, esbufegant
s'aturan remugant
al peu de l'era,
y al remoure la palla'l batador
la forca amaga dins las garbas d'or
que llensan una olor
de morta primavera.

Los raigs del sol potent, escalfan las serradas:
la forca assota ab fúria
la llarga palla que espolsant va'l grá,
y'l baylet de cap roig y mans torradas
xiula al mitj la rodona
que las eugas dibuixan al voltá'.

Y es tot agitació; corva la espatlla
cantan los batadors de rostre ardent
y «blat segat» respón la guatlla,
mentres per l'era salta'l forment.

II

Lo sol bat sobre'ls camps, clapats tots de rosellas,
los brins jauhen al pes de las espigas d'or,
l'oreig encalitat s'adorm per las margereras
y vibran las cansons demunt de la xardor.

Tot dorm al ple d'estiu, los peixos en sas baumas,
las ayguas en l'estany, las aus dintre del bosch,
las flors sota'ls marjals, los braus dalt la montanya,
las boyras en la vall y'l día en la foscor.

Tot dorm, menys los canins que fidelment vigilan
sentats vora'l portal, lo morro cara al vent;
tot dorm, menys lo moixó de nit que passa y xiscla,
y l'aranya que fila eternament.

III

Lo sol tot ho caldeja; vall y serra
frisan d'un goig ardent;
al bell pich de l'estiu, gaya es la terra,
com may esplendorós lo firmament.

Lo colrat segador de corva espatlla
la espiga que panteja d'agonia
sega arreu; pel rostoll canta la guatlla
un cant trencat com lo singlot del día.

Tot s'amara de llum; tot s'ubriaga;
se desmayan las flors pel marjenal
y'ls aucells y'ls insectes per la vaga
comensan, plens d'amor, sa bacanal.

JAUME NOVELLAS DE MOLINS.

LEOPOLD NEGRE.
Accéssit.

JAUME NOVELLAS DE MOLINS.
Premi.

MANEL MARINELL-LO.
Accéssit.

Accéssit primer.

Flor de llot.

I

Anava caminant esma-perduda
com un'ombra esblaymada y dolorosa
que hagués fuyt del fossar, aquella tarde,
á la casa de Deu la varen tréurer,
qu'esperava son llit altra infelissa!

Al trobarse al carrer, cuán abatuda
y cuán febla's sential cóm, llavoras,
trucá el Penediment á la seva ánima!
¡Aprop d'un any que ja els carrers no veyal

Y nuava els recorts en sa retina,
per gosar la ilusió de la ventura
y pensá, pantejant, ab sa alegroya
infantesa florida, y evocava
el temps en que l'Amor, vehement, sens límits,
li ofería sos goigs; darrera, veyá
la vida triomfal, després la lluyta
de la carn y l'amor, la boja orgía
que comensa cantant, y que atabala
el cor y el pensament;... després, la eterna
rampa que á n'els vensuts porta al tuguri
ahont el Vici y la Fam en un llit dormen,
y després... l'hospital ..

Y s'apoyava
ab las mans enflaquidas, transparentas
pels tébis murs, pels mostradors luxosos
tots amarats de sol, y ab goig, fruhia
els seus petons tebiosos, que li duyan
al cor una esperansa falaguera...

¡Folla vestall! se creya hermosa encara,
y, era un espectre de mirada trista,
ab el front esblaymat, la pell cremosa,
descolorits els llabis;... ¡Pobra cega
estátua del dolor que caminava!

La tisis infernal la consum'al...

Realí-me.

II

Y marxava endevant, abstreta; impura
crident encar las llargas nits de festa
y evocant del Plaher l'ardenta imatge...
Una onada de foch abrusadora
revifava sa sanch y la sentia
muntarli al rostre á glops, esgarraparli
el pit blanch y gemat... llavors, tot d'una,
va pensar ab sa negra cabellera;
la cabellera espléndida de ondina
flexible y abundosa, y, al palparse
la testa alegrement, á la memoria
li vingué que l'havía ja perduda
entrant al hospital, y que una vetlla
la monja li va dir que la portava
el Sant Christ dels difunts, que presidía
els morts de cada jorn.

Com una boja
s'aferra á la parct: ¡Quína tortura
la pobreta sofria! ¡Cóm plorava
tota la fel de sa existència!... Y era
mitj-diada ja, y el sol lluhent batía
damunt l'ample carrer, tot inondantlo
de vida y de calor, mes ¡ay! á l'hora
dibuixava fatídica y sinistra
la seva ombra á sos peus: un'ombra negra
que la feya estremir... Quína basarda!

Y li vingué una tos, resseca, dura.

III

Mes aná caminant. ¡Oh! cóm sentía
odi á tot y á tothóm! ab sa veu fréstega
la Realitat esquercpa li parlava:
no teníani pa, ni llit, cuan l'hora
d'ajocarse vingúés, prou abatuda
trucaría als burdells, no l'obrirían
que sols el Plaher y l'Alegria hi entran .

Y entre mitj de la gent s'entafuraba
com si cerqués el seu escalf, penosa
era sa marxa, puig sas dents cruixian

nerviosament, mes ella, resoluta
seguia amunt; ¡la Mort ja la maurava
ab sas grapas de ferro! Prou, dessorre
del pit sentia'l pes...

Trobá una iglesia,
va entrarhi tot pal pant; la fosca muda
com la nit del no-ser regnava á dintre.

¡Ni un flam resplandexent! Llántias plorosas
tot lluytant ab las ombras, tremolavan
pipillejant...

Quína tristó més dura!
Tot era aplanador, sols, vora l'atri,
hi havia uns llums migrats, flamas rogenças
que ab sas llenguas de foch l'esfereïan...

Pró, vegí á sa claror, la imatge núa
d'un Christ agonitzant; tota conmosa
pujá els quatre grahons boy estirantse
pera petonejarli eis peus; y reya,
ab un riure' estrident que rebotia
per la nau de la iglesia tenebrosa.

IV

Guaytant plena de por la bella imatge
li contá fil per fil sas desventuras...
No l'escoltava, que ni un mot sisquera
de consol li doná; sols ab sas tristas
pupilas vidriosas la guaytava;
abandonats els seus cabells sedosos
li queyan pit avall, tot embellintli
aquell rostre ideal ple de misteri.

Y s'aclofá plorosa, doblegantse
com un auce ll ferit, mes, sempre ¡ilus!
pensava ab sos cabells, aquella tofa
negra y brillant qu'esquena avall li queya...

Y's mirava el bon Christ... li pareixia
que'ls rinxols abundosos allargantse
en flochs se destriavan, omplint d'ombras
tot el dossier morat y la capella...
y's deslligavan més, y enterbolían
els rojos flams y la figura blanca...
y ja no veyá res...

Una veu fonda
cridantla pel seu nom, feble, molt feble
sentia enllá d'enllá y en son desvari
va pensá' ab sa mareta que dormia
ja el són etern. ¿Si la voldria á vora?
La cridaria el Christ, aquell que duya
á n'el capsal dels morts sa cabellera,
perque pogués lluhirla altra vegada?...

Y anava doblegantse, com un cigne
que aprop vegés la blanca Mort temuda...

Y sentia els petons suaus de las ombras
pels llabis y pels ulls, y unas mans fredas.
que l'acotxavan en un llit blanissim...

Y demunt de las llosas va aplanarse
lentament, lentament...

Era ben morta.

MANEL MARINEL-LO.

Necessit según.

Montanyenca.

Amor

Goytéu, goytéu el remat
com atravessa la plana,
com recullit fa camí
fins á trobar las montanyas.
Cuan torni de pastorar
de las verdors regaladas
la tarde ja haurá caygut
y la nit ne será entrada.
¿No reparéu quín ayret
de primavera ja passa?...
¿No us plau el goig de fruhir
aquí en el mas la bonansa?
Goytéu el blat que aixerit,
als arbres... cuánta flor blanca!
Si en plujas ha entrat l'abril
ja son plujas desitjadas.

Vos, mare, no sabéu pas
que'n tinch paraula donada
no ab un hereu, mare, no,
es un fill d'aqueixas pradas.
Vos, mare, ja'l coneixéu
es el més petit de casa;
de senyor no'n té pas res
mes voluntat no li manca.
Si amor me'n dona'l pastor
jo mon cor li dono, mare,
si li donch flors del jardí
ell me'n du de la montanya.
Nos estimém de molt temps
lo més que un pot estimarse,
no es pas mare'l nostre amor
un somni d'amor que passa.
—No hi pensis, que tu has de ser
dintre de poch monja blanca;
goyta'l convent... d' aquí's veu,
allá's fa vida de santas.
—No'n seré pas, mare, no,
que'm moriria á l'anyada
cayent malalta d'amor
lluny de vos y d'eixas planas.
Fins la Verge va estimar
y estimant tant, va ser santa:
¿si per amor l'adorém,
per amor no hem d'estimarla?
No'm feu perdre en un convent
l'alegría de la prada,
deixeume lliure l'amor
qu'amor m'espera á montanya.

LEOPOLD NEGRE.

Premi XIV.

L'alláu.

Natura.

Lo desembre ha arribat, l'hivern desplega
sa catifa de neu per las vessanas,

y son mantell la boyra hi arrossega
devallant lentament fins á las planas.

L'espadat Pirineu, entre las bromas
sos puigs altívols silenciós amaga;
ni un clap molsós verdeja per las comas,
ni un alé d'ayre sent lliscar la ubaga.

Arreu la solitud; las flors darreras
que á la tardor los curriols voravan,
ha mort soptadament cuan las cingleras
ab las neus primerencas s'agensavan.

Remadas y pastors la vall pregona
á racés de sa sina recullía
ensemps que una blanquíssima corona
del Canigó l'altívol puig cenyía.

Ara trista y callada la fageda
del festiu floviol sent l'anyoransa
y en va lo llop á la deserta cleda
atiat per la fam sovint s'atansa.

Los torrents s'han glassat; ja no retrunyen
els tornaveus ab bruyt de la cascata;
pencas de gel del seu brancám esmunyen
abets y pins embolcallats de plata.

Los isarts á remats pe'l gleber botan
flayrant arreu en cerca de pastura
y pe'ls bálechs migrats que ab ánsia esbrotan
s'arriscan á baixar á la planura.

La gorja, en tant, sinestrament badantse
mostra imponenta'ls seus abims de roca,
y assobre'l precipici abalansantse
l'enorme alláu amenassant s'hi aboca.

Al arribar l'hivern, bon punt lo veuhen,
se corgelan d'espant las serraladas,
gegant ciclópich los pastors lo creuhen
que ab malas arts han encantat las fadas.

Y la neu va cayent pausada y lenta,
esborrant tot cuant es rastre de vida,

dirías que la terra somnolenta
assota aquell llensol s'es condormida.

Abandonant sa esgarrifosa balma
que la nevada gayrebé soterra,
un llop trenca de sopte aquella calma
ab un udol que fa estremir la serra.

Seguit se sent la colossal cruixida
del ciclop gegantí que l'encant trenca,
y altre cop retornant á nova vida
sos peus feixuchs d'entre'l gleber arrenca.

Y s'estimba l'alláu de roca en roca
retronant com la veu del cataclisme,
pins seculars de monstruosa soca
esberlats capgirellan al abisme.

Altívols berns de revingut brancatge
com feble canyissar xafa y esmica
y á son pas destructor, l'abet selvatge
sols es altre matoll de baixERICA.

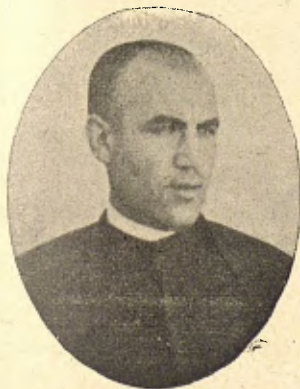
Y segueix redoblant ab creixent fúria
la esbranzida potent que'l torp no iguala,
y sa via pe'l rost, en la boscúria
ab un reguer de destrucció's senyala.

Al sentirlo la dayna, esporuguida
fuig saltant pe'ls glebers, á la ventura,
y l'aygla obrint al vol l'ala entumida
ni en son niu rocallós s'hi creu segura.

Y l'alláu roda encar per la cinglera
esllavissant las timbas hon rebota,
mentres aixeca arreu, com polsaguera,
rocas de glas ab que l'espay assota.

Baix al gorch s'ha aturat, altra vegada
la montanya ha restat callada y sola...
A dalt, al llop soptat per la estimbada,
se li ha glassat l'udol dintre la gola.

MANEL FOLCH Y TORRES.

MOSSÉN JOSEPH PONT Y DALMAU.
Accésit,

G. GINESTÁ PUNSET.
Premi.

LLUIS G. SALVADOR.
Accésit.

*Accésit primer.***Istju.**

Mitjliada.

El camp vermell de sol, dorm aplanat.
Som á la mitjdiada,
damunt del blat segat
hi há una dona ajassada
la cabellera tota deslligada.

Una dona robusta, exuberant
de pits durs y de mirada ardenta,
la línea del seu cos es arrogant,
es tota resplendentia.

Son llavi flonjo y vermell
á petonar convida,
les venes li coloren la pell
ab un excés de vida.

A poch á poch molt indolentament
sos dits molsuts van desgranant espigues.
Y el llarch camí fent y desfent
els grans cayguts s'enporten les formigues.

Y els aucells també hi van
y prenen dels seus llavis el blat d'or
y s'entornen volant
á n'el niu del amor.

Y el sol va cayent
damunt del camp, ben fort, ben viu,
y les cigales van fent
el cant cremós de l'istiu.

El camp vermell de sol, dorm aplanat.
Som á la mitjdiada;
la silucta ardent del bosch allunyat
fa bullir la mirada:
La dona'l guayta tota ajassada.

Es una dona qu'enlluherna, el sol
la fa ben voluptuosa,
damunt del camp ardent y sol
que bé que hi va aquesta dona hermosa
exuberant y lluminosa!

RAFEL NOGUERAS OLLER.

*Accésit segón.***Capell.**

Per cartas.

I

Per xicota ben plantada
la Roseta del molí;
es la flor de la encontrada
més flayrosa y més gemada
com no's troba en cap jardí.

Los fadrins li fan l'aleta
com al llir los papallons;

si un li tira una amoreta,
li diu, fent la rialleta:
—Noy, no'm vinguis ab rahons.—

Cuan hi há ball á Vilaplana
casi sempre li veuréu;
si un fadrí un ball li demana,
li diu ella, tota ufana:
—No pot sé,'m fa mal lo peu.—

¡Está clá! com es pubilla
si senyora's vol fé di',
y portant bona faldilla
¡té rahó! fa un goig que brilla
qu'es l'encant de tot fadrí.

Veritat qu'es guapa mossa
com cap més ho pugui sé,
si bé es alta y tota rossa,
tampoch falta bona bossa
al seu pare'l moliné'.

Que la Rosa es presumida
bé ho diu prou tot lo jovent;
si bé es cert qu'es aixerida
tampoch passa de la mida,
puig com ella n'hi há cent.

Mes ab tot vánli al darrera
pledejantse qui l'haurá;
sent com es molt salamera,
hi há xicot que's desespera
per poguerla festejá'.

Qui per ella, diu, que mora
es lo Ton del mas Palau;
del molí essent á la vora
lo pot véurer á tota hora
y parlarhi cuan li plau.

Pels secrets qu'ells dos se tenen
d'amagat y de present,
no hi há dubte que s'entenen,
y si'ls pares hi convenen
ja está fet lo casament.

—A mi'm sembla que'l meu pare,
—li diu ella,—ja ho voldrá;
que ho voldrá també la mare
n'estich certa, y ja desde arc
t'ho puch casi assegurá.

No recordo ara quín día,
mes sé qu'era tot sopant,
deya'l pare: «Tu, Maria,
lo meu cap sempre rumía,
mira qu'estava pensant:

La Roseta ja s'espiga,
per Nadal vint ne fará
y per bé que á casa estiga,
he pensat... ¿qué vols que't diga?
que l'hauríam de casá,

PERE SERRA.
Accéssit.

SRTA. MERCÉ DE ARGILA NIQUI.
Accéssit.

J. SANCHO MARRACO.
Accéssit.

Lo treball á mi ja'm pesa,
que no soch lo qu'era avans;
no es que tingui jo peresa,
mes es just que á la vellesa
pugui tindre algún descans.

¿Y qué hi dius á aixó tu, Rosa?»
á mi'm deya mitj rihent;
com aquella que no gosa,
li vaig dir ben poca cosa,
jo en tot sempre dich amén.

Los de casa tenen ganas,
pare y mare, tots plegats,
de casám, y si'm demanas
dintre quatre ó cinch setmanas
ja podríam ser casats.

—Se'ns acaba la farina
—li diu ell—y vindrá bé;
vindrá á moldre la padrina
que coneix desde fadrina
al teu pare'l molinó.

Perque vagi bé la cosa,
crech qu'es ella la melló';
jo no sé com s'ho fá, Rosa,
tot alló qu'ella's proposa
prompte ho logra, té aqueix dó. —

II

Lo Ton no hi veu d'alegría,
no es estrany, li han dat lo sí;
fadrí extern d'humil masía,
arribat ha vist lo día
de ser l'amo del molí.

L'ideal que somiava
per sí'l veu realisat;
lo que tant ell desitjava
sa padrina li alcansava:
—Prou,—diu ella,—m'ha costat.

A no ser la meva manya
no te l'haurías endut;
allí hont fico jo la banya
lo plet al instant se guanya
per més que sigui perdut.

—¡Y qué bona sou, padrina!
per força us he d'estimar;
una cosa m'amohina,
que no sé gens de doctrina
per cuan m'hagi de casar.

No sé de quina manera
tan prompte se m'ha oblidat;
y aixó que deu anys enrera
cuan hi havia mossén Pere,
la sabia ¿veritat?

Si anés á la rectoría
sense saberne un borrall,
lo rector, ves, qué diría?
de segú que'm tiraría,
y ab rahó, escalas avall.

Perque no vingui tal cosa
ensenyúmela si us plau,
la vull saber com la Rosa
la meva futura esposa,
que'n sab més que mossén Pau.

—¡Quína alegría que'm donas,
—li diu ella,—fillet meu;
si aprofitas las estonas,
sabrás que hi há tres Personas
y que forman un sol Deu.

Sabrás la Salve Regina
quí es Deu y qui's va encarná:
y tot passant la farina,
ja veurás com la padrina
ab molt gust t'ho ensenyará.

Mira, Antón, me'n descuydava,

ja no t'ho pensava á dí:
avuy, cuan al poble anava,
he parlat, mentres rentava,
ab la vella del molí.

¿Sabs lo que la dona'm dey a?
que'ls han dit qu'ets jugadó';
peró qu'ella no s'ho creya,
que aixó serà per *ideya*
que't deu tení algún minyó.

—¿Y ho sab aixó la pubilla?
— D'aixó no me'n ha parlat.
—Per jugá á la bescambrilla
y algún cop á la manilla
no crech que fassi pecat.

Aixó son malas volensas,
algú que'm deu volgué mal.
—Y res més ¿y donchs qué't pensas?
—No havém de ser pas Trapenses.
—Ni molt menos, Deu me val.

—Si Deu vol ja sabré un día
qui ha estat aqueix poch cervell;
crech que l'endevinaria,
ab las mans lo tocaria,
de segú que deu ser ell.

—¿Qui vols di'l Pep de la Torre?
—Sí, aquell dropo y toca son
que sempre juga á la morra.
—Si'm vols creure, deixaho corre,
no t'hi capfiquis, Antón.

—Ja que la nit hi convida,
d'un salt m'arribo al molí.
—Peró torna desseguida,
perque estich de son rendida
y me'n vull aná á dormí.

.....
.....
—¡Válgam Deu y quina estada!
de poch me trobas al llit;
avuy que'm trobo cansada
ferme passá la vetllada
fins á las deu de la nit!

—Si ho sapiguessiu, padrinal
—Y aixó ¿qué portas de nou?
—No'm vinguéu més ab doctrina.
—Ton cap sempre desatina,
com si ja'n sabessis prou.

Si no sabs lo qu'enrahonas.
—Massa, padrina, que ho sé;
no cal perdre més estonas,
després de dirme que *nones*
lo beneyt del moliné.

—¿Y donchs? digas lo que passa,
dígamho prompte si't plau.

—Que m'han donat carabassa.
—Sempre, Antón, estás de guassa
y aixó ara no t'escáu.

—Es alló que ja pensava,
ja ho veyéu si anava bé:
al sabé'l Pep que'm casava
va dí, per si ho destorbava,
que jo jugo, al moliné.

Lo bon home se'l va creure
y... testarut com es ell,
del cap, ves, qui li pot treure?
—Ja veuré de ferli veure
que aixó no es més que un capell.

JOSEPH PONT Y DALMAU, PBRE.

Llorens del Panadés.

Unich accéssit al premi XV, que no s'adjudicá.

¿Modernista?

Qui sigui confrare
que prengui candela

¿Diu que tens ja decidit
de temps, ferte modernista?
No'm fasis riure, Batista...
que tinch el llavi partit.
Perque... ¿sabs qué penso, noy?
Que si molts se'n fan com tu
de modernistas, segú
que haurán d'engrandí Sant Boy.
¡Infelís! Vina'm aquí
y no siguis cataclisme.
La paraula modernisme
¿ja sabs tu lo que vol dí?
Modern, vol dir novetat;
cualsevol ho sab be prou.
Donchs, si lo modern es nou...
¡may pot ser lo ja inventat!
Tu dius, grandíssim trapella,
buscant la lluna en un cove:
—¿No tenim la Plassa Nova
que ja cau casi de vella
y en diu la Nova tothóm?—
¡Babau! No siguis així,
perque lo teu procedí
no te dibuix ni te nom.
Are dígam: ¿si's suícida
un ser faltat de rahó,
també per imitació
tu't treurás, com ell, la vida?
Y després... ¡que tants romansos!
no m'agradan els enganys.
Tant tu com els teus companys,
no sou més que quatre gansos
que voleu ser modernistas
y no'n sou; es una *bola*.
¡Si avuy molts que pican sola...
també passan per artistas!
Escótam, donchs, breus moments;

Discurs de gràcies.

EXCM. SR.:

SENYORAS: SENYORS:

y si tu m'escoltas bé,
 jo ben clà't demostraré
 (puig no'm faltan arguments)
 que'ls modernistas no sou
 tal cosa, per més que ho diguis;
 lo que sou, y no te'n riguis...
 ¡la burla de tot el món!
 L'home que sembla una fiera
 perque desde que va neixre
 el ximplet, se deixa creixe
 abundanta cabellera,
 no pot sé, per més que ho digui,
 modernista, ¡aixó es *camama!*
 tot lo més un Rhama-Shama
 ó be un os, pot ser que sigui.
 L'escriptor que ompla deu planas,
 repetint deu mil vegadas
 paraulas molt rebuscadas
 que fins fan pérdre las ganas
 de llegir, que no s'apuri;
 de modernista no n'es:
 un boig será tot lo més...
 que difícil es que curi.
 El que pinta fent servi
 per colors, com més de quatre,
 la mangra ó be'l vert de catre
 pe'ls seus cuadros, pot tení
 modernista la mania,
 però sería milló...
 que fes d'emblanquinadó
 al Plá de la Boqueria.
 Finalment: els desganats
 (¡no son poch's á dintre'l gremi!)
 que's pensan guanyá algún premi
 perque van als «Quatre-gats»,
 que no fassin el *titella*,
 ni m'aixequin la camisa;
 menja allí, no modernisa,
 ¡peró fa molta *escudella!*
 Ab aixó, l' més curt de vista,
 pot veure palpablement
 que aixó no es tenir talent
 ni es ser tampoch modernista;
 puig vivint tan atrassats,
 siguin pobres ó rentistas,
 no serán may modernistas,
 però... ¡son degenerats!

LLUÍS G. SALVADOR.

El PREMI XVI, consistent en la monumental obra «Mallorca cristiana», se'l emportá en General Ginestá y Punset, per son aplech de *Tradicions de las comarcas de Ripoll y Vall de Ribas*.

Els PREMIS XVIII y XIX (musicals) no s'adjudicaren. Unicament se concediren tres accéssits á'n aquest últim, que'ls obtingueren: Primer, en Joseph Sancho Marraco; segón, la Srta. Mercé de Argila y Niqui, y tercer, en Pere Serra, per sas respectivas *melodías* pera piano, *La barretina*, *Missatjera d'amor* y *La Filanera*.

Justament cuan més voldriam que la festa s'allargués, que la aroma de bellesa anés fecondant en vostres cors la llevor de la gràcia, que la veu dels poetes sorollés ferma y potentia com á despertadora d'energias, justament ara haig á despertadora á demanarvos comiat; á dirvos adeussiau; á despedirvos d'aquesta festa.

Las despedidas acostuman á ser sempre desconsoladoras; per aixó á Catalunya no las allarguém: una estreta de má, quatre paraulas d'encomorjament, y llestos. Desconeixém el ploricó afeminat que á res conduheix com no sia á allargar el moment psicológich que va perdent en intensitat com més dura; desconeixém el desfogament barroer en que's parla més que no's sent, que no diu res y enfarfega... som més mascles aqui: «Pocas paraulas y bon seny» l'adagi ho canta.

Peró s'ha de dir quelcóm, que no es pas peccat ser una mica expansiu en dias de festa major, qu'es festa grossa cuan Catalunya s'enjoya ab sas concepcions literarias. A montanya, cuan la taula's plega y comensan las encaixadas de comiat, tothóm s'alegra y s'emparaula per l'any vinent, per tornar á la festa; y s'enforteixen els afectes, y s'allargan las promesas, y's referman las coneixensas... tot aquest devassall de benhauransa que jo voldria encomenarvos, perque á l'any vinent, si á Deu plau, al trobar-nos tal vegada en una festa com avuy, tothóm hi entrés ab el somriure en els llabis, afanyós de topar y parlarse ab gent coneguda, ab els devots de la Bellesa, ab els heralts del Progrés, ab els entussiasistas per tot lo que s'adiu ab aixecar el nivell intelectual de la nostra estimada Catalunya.

«Recordéus de nosaltres» diuhen els que's quedan als que se'n van en las festas majors de montanya; y, al dirho, no ho fan pas per egoisme personal; no'l coneixen. «Recordéus de nosaltres» vol dir que tingan present las horas alegres ab que'ls ha brindat la festa major: la rienta sardana, las gallardas gentils, las costums de la terra... «Recordéus de nosaltres» vol dir que tingan present tot lo qu'han vist de secular fesomia; es un crit d'alerta inconscient que's dona als despedits quinas costums peri-

llan d'enmalaltirse ó d'agafar aquest jayent foraster que las decandeix y las mata.

«Recordéus de nosaltres», donchs, té una significació generosa. Per aixó jo, en nom de tots els qu'han contribuït á n'aquesta festa, us demano que'n tinguéu un recort falaguer, un recort agradable. Aquí se us ha aixecat l'esperit, se us ha bressat en un ambient de concepcions delicadas, se us ha sostret per un moment del garbuix social ahont s'hi respiran vents que no son pas de casa, ahont tot s'empeteix, tot s'estrafá, tot se malmena, y acabarà, acabaria per feros perdre la consciencia de qui som, si no fossim prou rebéchs en no deixarnos arrencar la escorsa catalana, que la escorsa dels pins, ja se sab, cria bona teya.

Ya veyéu, donchs, quin sacrifici tan petit ús demano: que us recordéu d'aquesta festa de la Poesia. Us n'ha saturat aquest venerable sacerdot quina humilitat es tan gran com la seva gloria; us n'ha saturat aquest cantor de la Patria quinas gestas s'han engrandit á sa inspiració portentosa; us n'ha saturat aquesta volada de jovent, de poetas y prosadors, que son una orientació, una esperansa, la esperansa més bella y més falaguera de la Catalunya mascle, de la Catalunya desitjada, de la forta, genial y redimida Catalunya.

Y vos, Reyna de la Festa, encarnació de la Bellesa feconda, demanéulos també que's recordin de nosaltres. Tots, tots us escoltarán: las distingidas autoritats, els ofertors de premis, la triada concurrencia que us acata y admira; y ja que fins sembla que la Primavera sorollayre vulga pendre part en vostra coronació benehida, giréula ab vostres ulls al damunt de tothóm y vinga en hora-bona á nodrirnos de llum, de consolació y d'esperansa.

Mercés á tots.

A. BORI Y FONTESTÁ.

La prempsa y la nostra Festa

S'han ocupat ab gran elogi y extensament del resultat de nostre Certamen els diaris següents: *Diario de Barcelona*, *La Vanguardia*, *La Renaixensa*, *El Noliciero Universal*, *La Patria*, *La Publicidad*, *Diario del Comercio*, *Diario Mercantil*, *El Liberal de Barcelona*, *La Veu de Catalunya*, *La Dinastia*, *Correo Catalán*, *Las Noticias*, y els setmanaris *Juventut*, *Lo Pensament*

Calatá, *Lo Teatro Regional* (de Barcelona). Ademés, *La Ilustració Llevantina* també de Barcelona, el diari *Sabadell moderno* (de Sabadell,) *La Veu del Ampurdá* (de Figueras), *La costa de Llevant* (de Canet de Mar) y molts altres que no recordém ó no han arribat á nostras mans.

A tots remerciém de cor per l'atenció que'ls ha merescut la hermosa Festa convocada y organizada per CATALUNYA ARTÍSTICA. Y fins l'any vinent.

LA REDACCIÓ.

Als poetas llopejats

en nostre Certamen.

Bons companys de Catalunya,
que ab vostras liras vibrantas
heu cantat dolsas complantas
en la festa del amor:

Jo us saludo, jo us admiro,
grans y xichs, que á la vegada
forméu la colla estimada.
Tots teníu prou gran el cor!

Jo us admiro, jo us saludo!
A voltas vos veig, poetas,
com un esbart d'aurenetas
que llenséu xiscles vibrants.

Y altrás voltas fins tremolo,
y en ma pensa neguitosa
passéu com magestüosa
nova rassa de titans.

Jo també la poesia
l'he sentida devegadas,
y en mas horas inspiradas
he provat d'escriure un cant.

Jo també also els ulls enlayre,
y tinch sensacions alegres...
y també pensaments negres
que passen callant... callant...

Avuy m'acosto á vosaltres,
gent volguda, sabia y noble,
que sou l'ánima d'un poble
que sofreix, treballa y creu.

¿M'hi voléu entre vosaltres?
Sé que soch ben poca cosa;
pró un de més no farà nosa.
Contesteume. ¿M'hi voléu?

R. SURIÑACH SENTÍES.

CATALUNYA ARTISTICA

SETMANARI IL·LUSTRAT de Literatura, Arts y Teatros.

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Hi ha bussó á la porta.)

12 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals. — 4 de novela ilustrada. — 8 de folletí dramátich. — Grabats y dibuixos de notables artistas. — Cubertas en paper de seda.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas. — FORA, mitj any 4 pessetas. — EXTRANGER un any 12 franchs. — NÚMERO CORRENT, 15 céntims. — NÚMERO ATRASSAT, 20 céntims.

FÁBRICA DE SOMBREROS

de totas classes y formas

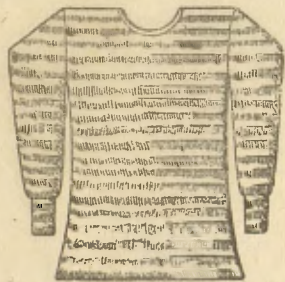
A. GILI

ES DE LAS CASAS QUE VEN AB MES ECONOMIA

HOSPITAL, núm. 16. — BARCELONA

Vendas al engrós y al detall.

PREUS DE FÁBRICA

Casa exclussiva en

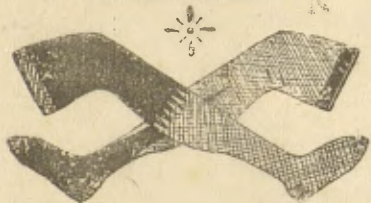
GENEROS DE PUNT

DE

CONZALO COMELLA

CARDENAL CASAÑAS (Avants Riera del Pi), núm. 10.

BARCELONA

Marca registrada.

TANCAT ELS DIAS FESTIUS

Galería Lírich-Dramática Regional

DESPATX Y ARXIU: Raurich, 20 principal

Aquesta nova Galeria montada luxosament, ofereix als senyors autors dramátichs y músichs compositors de Catalunya, Balears y Valencia, condicions ventatjosíssimas.

Respón del cobro de propietat, conta ab un escullit servey de Corresponsals, percibeix tan sols un 10 per 100 dintre Barcelona y un 15 per 100 per tot Catalunya y regions indicadas, inscriu **gratuitament** en el **Registre de la Propietat Intellectual** las obras dels autors que representa, **liquida** al cap del mes y defensa ls drets d'autor sense retribució devant de Centres gubernatius, económichs y judicials.

Poden els senyors autors demanar la **Circular** que conté las condicions de la nova

GALERÍA LÍRICH-DRAMÁTICA REGIONAL